

та інвестиційного потенціалу регіону. Тому при реформуванні системи місцевого оподаткування доцільно розглянути можливість застосування таких інструментів податкового стимулювання, як: податкові знижки, податкові канікули, застосування диференційованих ставок або їх зменшення, введення податкового інвестиційного кредиту.

Література:

1. Алексеев І. В., Железняк Р. Й. Європейський досвід податкового стимулювання інноваційної діяльності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : Проблеми економіки та управління*. 2012. № 725. С. 7-16.
2. Железняк Р. Й. Податки, що впливають на інноваційну діяльність підприємств. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16632/1/355-606-607.pdf> (дата звернення: 02.10.2019)
3. Мельник М. Напрями підвищення податкового потенціалу стимулювання ділової активності в Україні. *Економіст*. 2011. № 5. С. 28-32.
4. Молдован О. О., Єгорова О. О. Щодо вдосконалення бюджетно-податкових інструментів стимулювання інноваційної діяльності в Україні. URL: http://www.eurosvita.net/prog/print.php/prog/print.php?id=2581&id_=943 (дата звернення: 02.10.2019)
5. Податковий кодекс України : Закон України від 2 груд. 2010 р. №2755-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 02.10.2019).

УДК 33.117-25

Шалімова Н.С.

доктор економічних наук, професор
декан факультету обліку та фінансів

Коваленко П.М.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ЯК КЛЮЧОВИЙ ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Наявність повної та достовірної інформації про фінансовий стан та результати діяльності фермерського господарства при вирішенні поточних та перспективних господарських проблем, для забезпечення потреб внутрішнього менеджменту в процесі прийняття управлінських рішень є надзвичайно важливою. Одним з ключових об'єктів обліку для фермерських господарств, незважаючи на невеликі обсяги як площ, так і обсягів діяльності у порівнянні з іншими сільськогосподарськими товаровиробниками, є державна фінансова підтримка.

Основні засади державної фінансової підтримки розвитку сільського господарства в Україні визначені в Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» [3] та Єдиній комплексній стратегії розвитку

сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр. [2] та здійснюється за такими формами: непряма державна підтримка (надання податкових пільг); пряма державна підтримка (бюджетні асигнування, бюджетні позики).

Видатки на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників представлені різними видами, але безпосередньо пов'язані з прямим впливом на фінансовий стан та розвиток сільськогосподарських товаровиробників: фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів (2015-2017 рр.); часткова компенсація вартості електроенергії, використаної для поливу на зрошуваних землях (2012 р.); державна підтримка галузі тваринництва (2012-2017 рр.); державна підтримка розвитку хмелярства, закладення молодих садів, виноградників та ягідників і нагляд за ними (2012-2014 рр., 2017 р.); фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників (2017 р.) у вигляді бюджетної дотації внаслідок скасування спеціального режиму оподаткування ПДВ; фінансова підтримка фермерських господарств на поворотній (2012-2017 р.) та безповоротній основах (2017 р.).

Аналіз даних Законів України про Державний бюджет України на 2012-2018 рр. показує, що відбулося суттєве скорочення видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України (майже в 4 рази) в період 2012-2016 рр., а обсягів прямої підтримки в 6 разів. Суттєво зріс обсяг і видатків, і обсягів прямої підтримки лише в 2017 році за рахунок введення механізму бюджетної дотації у зв'язку зі скасуванням спецрежиму справляння ПДВ. У 2018 році обсяг видатків і прямої підтримки продовжує зростати, але вже за рахунок суттєвого збільшення державної підтримки тваринництва та фермерських господарств.

Фінансова підтримка у вигляді здешевлення кредитів була введена з 2015 року і залишалася стабільною (300 млн. грн. у 2015 та 2017 рр., 285 млн. грн. у 2016 році). В 2018 році вона суттєво скоротилася – до 66 млн. грн. Державна підтримка галузі тваринництва – скорочувалася (170 млн. грн. у 2017 році проти 732 млн. грн. 2012 року). Але в 2018 році було виділено 4 млрд. грн., що в 23,5 рази більше видатків 2016 року. Державна підтримка розвитку хмелярства, садівництва і виноградарства – також суттєво скорочувалася (75 млн. грн. у 2017 році проти 1075 млн. грн. у 2012 році), але в 2018 році було знову збільшено фінансування до 300 млн. грн.

У складі видатків Державного бюджету суми прямої державної підтримки не перевищують 1%, а найбільшим цей показник передбачений в 2017 та 2018 рр. – 0,7%. У складі видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України пряма підтримка становила в 2012 році 22%, в 2013 році цей показник суттєво знизився внаслідок зниження абсолютної величини підтримки, але в наступні роки питома вага зросла, але не внаслідок зростання обсягу коштів, а внаслідок скорочення сукупних видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України. Наприклад, найбільшим цей показник був у 2015 році (майже 25%), але саме в цей рік обсяг прямої підтримки скоротився до 550 млн. грн. проти 1875 млн. грн. у 2012 році. В

2017 році обсяг прямої державної підтримки зріс до 5,3 млрд. грн., що становить 56% від загального обсягу видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України. 4,8 млрд. грн. з цього обсягу становить фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді бюджетної дотації внаслідок скасування спеціального режиму оподаткування ПДВ. У 2018 році обсяг прямої підтримки знову зростає до 6,3 млрд. грн., але внаслідок зростання і інших видатків по Міністерству аграрної політики та продовольства України її питома вага знижується до 45%. В її складі 945 млн. грн. передбачено на фінансову підтримку у вигляді бюджетної дотації внаслідок скасування спеціального режиму оподаткування ПДВ, а 1 млрд. грн. – на фінансову безповоротну підтримку фермерських господарств.

Державна підтримка фермерських господарств на поворотній основі здійснюється через Український державний фонд підтримки фермерських господарств, який є державною бюджетною установою та виконує функції з реалізації державної політики щодо фінансової підтримки становлення і розвитку фермерських господарств. У 2016 році держава через цей фонд надала аграріям лише 15,8 млн. грн., що на 12,1 млн. грн. менше, ніж у 2014 році. В 2017 році було виділено рекордну (у порівнянні з іншими роками) суму 65,0 млн. грн. У 2018 році обсяг передбачених коштів було знижено до 43,1 млн. грн.

У бюджетах 2017 та 2018 рр. декларується пріоритетність підтримки малого підприємництва і бюджету зростання, оскільки дрібні товаровиробники формують сільську зайнятість, внутрішню продовольчу безпеку, різноманітність асортименту сільськогосподарської продукції, насамперед органічної, підпадають під зобов'язання України перед міжнародними партнерами та згідно з практикою САП ЄС, до якого прагне долучитись Україна.

Оцінка ефективності та результативності бюджетних програм у сфері агропромислового виробництва представлена у звіті Державної аудиторської служби [1]. До недоліків, відмічених у звіті (зокрема, низький рівень поінформованості товаровиробників, низький рівень підтримки саме малого та середнього бізнесу і при наданні допомоги, і при їх кредитуванні) варто додати наступний. Маючи високий потенціал для розвитку сільськогосподарського виробництва, за обсягами державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, яка фактично є додатковим інвестиційним ресурсом, часто сільськогосподарські регіони займають невисокі місця, що потребує активізації, як і власних ресурсів, так і змін до діючих механізмів розподілу коштів. Аудит ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на надання державної підтримки агропромислому комплексу, проведений Рахунковою палатою України, засвідчив, що такий дієвий інструмент фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі, як здешевлення кредитів, потребує подальшого розвитку. Так, проведеним аудитом встановлено, що 1 гривня бюджетних коштів, виділена за бюджетною програмою за КПКВК 2801030, дає змогу залучити майже 36 грн. кредитного ресурсу в аграрний сектор економіки [4]. Разом з тим, для забезпечення

ефективності та результативності державної фінансової підтримки сільськогосподарським товаровиробникам в цілому та фермерським господарствам зокрема важливим є створення внутрішньої системи підтримки управлінських рішень та обліково-аналітичної підсистеми.

Література:

1. Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм Міністерством аграрної політики та продовольства України за період з 01.01.2015 по 30.06.2017 / Державна Аудиторська служба України від 01 лист. 2017 р. № 07-21/6. URL : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/131400> (дата звернення: 01.10.2019)
2. Єдина комплексна стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр. URL : <http://minagro.gov.ua/system/files/Єдина%20комплексна%20стратегія%20розвитку%20сільського%20господарства%20та%20сільських%20територій%20на%202015-2020.pdf> (дата звернення: 01.10.2019)
3. Про державну підтримку сільського господарства України : Закон України від 24 черв. 2004 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1877-15> (дата звернення: 01.10.2019)
4. Про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на надання державної підтримки агропромислому комплексу : Рішення Рахункової палати України від 21 бер. 2017 р. № 7-2. URL : <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/16751346> (дата звернення: 01.10.2019)

УДК 330.142.211.4

Швець І.Г.

викладач економічних та бухгалтерських дисциплін
Світловодський політехнічний коледж
Центральноукраїнського національного технічного університету
м. Світловодськ, Україна

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МЕТОДІВ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Для розширення діяльності промислового підприємству завжди потрібні інвестиційні ресурси, якими в даний час насамперед є внутрішні інвестиції. За рахунок саме амортизаційних відрахувань підприємство фінансує більшість обсягу загальних капіталовкладень.

Згідно з (ПСБО) 7 амортизація – це систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації) [4].

Особливості нарахування амортизації основних засобів:

- амортизацію нараховують на всі основні засоби, крім землі та незавершених капітальних вкладень;
- амортизацію починають нараховувати з місяця, наступного за місяцем, у якому об'єкт основних засобів став придатним для корисного